

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. május 17.
(OR. en)

9774/24

LIMITE

ENER 221
ENV 503
CLIMA 197

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A REPowerEU tervről szóló közlemény: a következő lépések = Véleménycsere

A Közlekedési, Távközlési és Energiaügyi Tanács 2024. május 30-i ülésének előkészítéseként mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti tárgyról szóló elnökségi vitaanyagot.

Oroszország Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan katonai agressziója nyomán az uniós állam-, illetve kormányfők 2022. március 10–11-én nyilatkozatot fogadtak el Versailles-ban¹, amelyben célul tűzték ki, hogy „fokozatosan, a lehető leggyorsabban megszüntet[ik] az [EU] orosz földgáz, kőolaj és szén importjától való függőség[ét]”. Az Unióban kialakult, addig példa nélkül álló energiaválsággal összefüggésben, amely a kirobbanása utáni hónapokban drámai hatást gyakorolt az Unió energiabiztonságára, és az energiaárak meredek emelkedését idézte elő az egész kontinensen, az uniós vezetők felkérték a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy RePowerEU tervre. A terv célja mindenekelőtt az, hogy a) fokozott ütemben csökkentse a fosszilis tüzelőanyagok általános felhasználását az Unióban, figyelembe véve a nemzeti körülményeket és a tagállamok döntését a saját energiaszerkezetüket illetően; b) diverzifikálja beszerzési forrásainkat és útvonalainkat; c) továbbfejlessze az európai hidrogénpiacot; d) felgyorsítsa a megújuló energia fejlesztését, valamint gyorsabbá tegye az engedélyezési eljárásokat az energetikai projektek felgyorsítása érdekében; e) kiteljesítse és javítsa az európai gáz- és villamosenergia-hálózatok összekapcsoltságát; f) megerősítse az EU ellátásbiztonsági vészhelyzeti tervezését; valamint g) javítsa az energiahatékonyságot. Az uniós vezetők azt is jelezték, hogy intenzívebbé kell tenni az annak érdekében végzett munkát, hogy a) biztosítani lehessen a földgáztárolás elegendő szintjét; b) monitorozni és optimalizálni lehessen a villamosenergia-piac működését; c) koordinált mederbe lehessen terelni az energiarendszerekbe irányuló beruházásokat; és d) fokozni lehessen az EU közvetlen szomszédságával meglévő konnektivitást.

A Bizottság 2022 májusában elfogadta a RePowerEU tervet², amelyben három kiemelt célt tűzött ki. Ezek a következők: i. energiatakarékosság; ii. megújuló energia előállítása; és iii. az EU energiaellátásának diverzifikálása. A Bizottság tervének végső célja az, hogy legkésőbb 2027-ig fokozatosan megszüntesse az orosz fosszilis tüzelőanyag-behozattól való függőséget³. Az európai zöld megállapodásra épülő REPowerEU terv – és a Tanács vészhelyzeti rendeletei – Európa kulcsfontosságú eszközeit jelentették az orosz energiaimporttól való elmozduláshoz, és következésképpen kiutat biztosítottak a válságból. Ennek szellemében a Bizottság a REPowerEU tervben rövid távú intézkedéseket dolgozott ki az energiafogyasztás csökkentésére, erőteljes hosszú távú keretet határozott meg az energiahatékonyság 2030-ig történő növelésére, valamint felgyorsította a megújulóenergia-termelést az EU energiabiztonságának fokozása és az uniós gazdaság dekarbonizációja érdekében. A REPowerEU keretében előterjesztett strukturális intézkedéseken túl több ideiglenes és rendkívüli vészhelyzeti rendelet is elfogadásra került.

¹ [20220311-versailles-declaration-hu.pdf \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN)

² COM(2022) 230 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A52023DC0650>

A REPowerEU terv nyomán a legtöbb tagállam jelentősen csökkentette vagy fokozatosan megszüntette az orosz gáz-, kőolaj- és szénbehozataalt, miközben egyes tagállamok az orosz nukleáris fűtőanyagoktól, illetve villamos energiától való függőségüket is fokozatosan felszámolták. Az európai fogyasztóknak összesen 125,2 milliárd köbméter gázt sikerült megtakarítaniuk: a 2022 augusztusától 2024 márciusáig tartó időszakban több mint 18%-kal csökkent a földgázkereslet. Az elmúlt két év során az Uniónak azt is sikerült biztosítania, hogy a gáztároló létesítményeket a polgárok és az ipar számára elegendő ellátást biztosító szintekre töltsék fel, valamint a blackout állapotokat és az áramkimaradásokat is sikerült elkerülnie. Az orosz gázimport jelentős visszaesésének ellensúlyozása érdekében (az import a 2021. évi teljes uniós gázimport 45%-áról 2022-ben 24%-ra, 2023-ban pedig 15%-ra csökkent) az EU bővítette a más nemzetközi beszállítóktól – főként Norvégiától és az Egyesült Államoktól – származó gázellátását. Az Európai Bizottság által 2022. decemberben elindított uniós energiaplatform szerepet játszott az EU közös diverzifikációs erőfeszítéseiben. Az uniós energiaplatform keretében 2023 áprilisában létrehozott keresletösszesítési mechanizmus hozzájárult a gáztárolók 2023/24-es téli időszak előtti feltöltéséhez. A REPowerEU emellett a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos projektek bevezetésének felgyorsítását eredményezte, valamint energiahatékonysági erőfeszítésekhez vezetett. Ágazati becslések szerint⁴ a telepített szél- és napenergia-kapacitás 2021 és 2023 között összesen 36%-kal nőtt, ami két év alatt mintegy 24 milliárd köbméter gáz megtakarítását eredményezte. Ami az energiahatékonyságot illeti, a végsőenergia-fogyasztás 2022-ben 940 Mtoe értékre csökkent. Ez 2021-hez képest 2,8%-os csökkenésnek felel meg. Az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek gyors teljesítését olyan további – a tiszta energiára való átállást döntő módon segítő – kezdeményezések támogatják, mint például a hálózatokra vonatkozó uniós cselekvési terv⁵, a szélenergiára vonatkozó uniós cselekvési terv⁶, az uniós napenergia-stratégia⁷, az engedélyezésre vonatkozó új intézkedések, a szélenergia-termelési és a napenergia-termelési charta, valamint az európai energiahatékonyság-finanszírozási koalíció létrehozása. A szükséges beruházások finanszírozása érdekében – főként a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet⁸ útján – közel 300 milliárd EUR került mozgósításra a REPowerEU terv végrehajtásának céljára.

⁴ Források: Eurostat, WindEurope, Solar Power Europe.

⁵ COM(2023)757.

⁶ COM(2023)669.

⁷ COM(2022)221.

⁸ Az (EU) 2021/241 rendelet.

A REPowerEU terv elfogadása második évfordulójának apropóján a Bizottság a közelmúltban egy – országspecifikus tájékoztatókat is tartalmazó – webalapú jelentést tett közzé, amelyben áttekinti a REPowerEU terv végrehajtását, valamint további konkrét iránymutatásokat fogalmazott meg, amelyek célja mindenekelőtt az, hogy tovább gyorsítsák a megújuló energiaforrások elterjedését a kontinensen és csökkentsék az orosz fossziliztüzelőanyag-behozatalt. Ezen belül is a Bizottság mindenekelőtt egy sor olyan új és aktualizált ajánlást és útmutató dokumentumot fogadott el, amelyek a megújuló energiaforrásokra vonatkozó engedélyezési eljárások és aukciók javítására és egyszerűsítésére irányulnak.

Két évvel a REPowerEU terv elfogadása után egyértelművé vált, hogy miközben az orosz tüzelőanyagok uniós importja drasztikus mértékben csökkent, az Uniónak az energiabiztonságát is sikerült megőriznie. Az energiaválságból levont tanulságokra építve, és figyelembe véve az energiaválság által az európai polgárokra és iparágakra gyakorolt kedvezőtlen és olykor zavarokat okozó hatásokat, az elkövetkező években további erőfeszítésekre lesz szükség ahhoz, hogy növelni lehessen az EU és a tagállamok rezilienciáját az energia külföldi rezsimek általi, fegyverként való felhasználásával szemben, megőrizve és erősítve az energiabiztonságot, valamint stabilizálva az árakat. Ezen túlmenően Európa orosz energiaiimporttól való strukturális függőségének csökkentése jelentős csapást fog mérni Oroszország háborús gazdaságára, és összhangban áll az EU által Ukrajna és polgárai részére biztosított töretlen támogatással.

Mindezek alapján a belga elnökség szeretné kikérni a delegációk véleményét az alábbi két szempontot illetően:

- 1. Milyen akadályokat tapasztalnak az orosz energiaiimportnak – a versailles-i nyilatkozat és az abból következő REPowerEU terv szellemével összhangban történő – fokozatos megszüntetése során?**
- 2. Milyen további kezdeményezéseket kellene indítani azzal a céllal, hogy segíteni lehessen az Uniót és tagállamait az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség lehető leghamarabbi megszüntetésére irányuló erőfeszítéseinkben?**